

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Dějiny malířství (M)

Kód modulu

UK-m-4/AN35

Typ vzdělávání

Všeobecné vzdělávání

Typ modulu

všeobecně vzdělávací průpravný

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

L0 (EQF úroveň 4)

Vzdělávací oblasti

UK - Umění a kultura (včetně literatury)

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

Délka modulu (počet hodin)

32

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Nejsou stanoveny.

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Vzdělávací modul je průpravný a je určen žákům středních škol uměleckých vzdělávacích oborů, jejichž studium je ukončeno maturitní zkouškou.

Modul vede žáky k pochopení charakteristických i specifických rysů malířského umění ve významných kulturních a uměleckých centrech od pravěku do současnosti. Žáci se učí lokalizovat, časově vymezit a charakterizovat centra malířství v kontextu historických událostí a jejich společenských souvislostí, vyjádřit jejich přínos rozvoji umění a kultury, identifikovat charakteristické znaky, projevy a individuální přístupy uplatněné v dílech směrů, hnutí a osobností malířství a vzájemně je porovnávat. U žáků se prohlubuje vnímání kultury v evropských i světových souvislostech.

V rámci modulu se pracuje s různými ikonografickými materiály, videoukázkami, souvislými i nesouvislými texty a dalšími materiály, jejichž předmětem jsou dějiny malířství. Žáci si osvojují dovednosti prezentace získaných vědomostí, vnímání uměleckého kontextu vůči estetickým podnětům obecně, učí se rozlišovat jednotlivé estetiky a vnímat kvalitu uměleckého díla, formují si vlastní názor ve vztahu k různým uměleckým projevům.

Očekávané výsledky učení

Žák

- a) rozezná charakteristické znaky a projevy v dílech pocházejících z různých historických epoch, směrů a hnutí;
- b) charakterizuje významná centra výtvarného umění, zejména malířství, v minulosti i současnosti;
- c) rozliší dobové malířské náměty, materiály a techniky;
- d) porovná charakteristické znaky a individuální přístupy uplatněné v dílech významných malířů.

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Žák pracuje s výsledky tvůrčí činnosti výtvarných umělců, zejména malířů, a vztahuje je k historickým, obecně kulturním, nábožensko-filozofickým i politickým kontextům:

- přehled dějin malířství;
- techniky, materiály a postupy;
- významná centra malířství;
- sakrální a světská témata;
- představitelé reprezentující malířské školy, směry a hnutí;
- specifika českého výtvarného umění včetně regionálních provázaností.

Vzdělávací obsah modulu je veden na rámcové časové ose: umění pravěku – umění starověku (Mezopotámie – Egypt – Indie, Čína – Egejská oblast, Kréta – Řecko – Etruskové – antický Řím) – umění raného středověku (křesťanské antické umění – umění raně středověké Evropy) – umění vrcholného středověku (románské umění – gotika) – umění novověku (renesance – baroko – rokoko) – umění 18. a 19. století (klasicismus – romantismus – realismus – impresionismus – postimpresionismus – architektura průmyslové revoluce, historizující slohy – symbolismus a secese) – umění 20. a 21. století (umělecké směry první i druhé poloviny 20. století podle výběru a zaměření školy – postmodernismus) – současné umění.

Učební činnosti žáků a strategie výuky

- práce s tematickými soubory úloh zaměřenými na dějiny malířství;
- práce s videoukázkami s metodickým vedením vyučujícího;
- práce s odbornými texty v souvislostech a kontextu vývoje společnosti včetně umění;
- práce s obrazovým materiálem;
- práce s pracovními listy k tištěným textům / videoukázkám (práce s úlohami i pracovními listy může probíhat individuálně i ve skupinách);
- řízená diskuse k problematice prezentování faktů, názorů, domněnek týkajících se vývoje malířství a jeho charakteristických rysů;
- práce s encyklopediemi a tematickými příručkami k malířství a jeho dějinám;
- návštěvy galerií, muzeí a výstav;
- tematické exkurze..

Zařazení do učebního plánu, ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžně je prováděno hodnocení s využitím prvků formativního hodnocení, na konci modulu je využito nástrojů sumativního i formativního hodnocení.

- a) rozezná charakteristické znaky a projevy v dílech pocházejících z různých historických epoch, směrů a hnutí;

- v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím souborů úloh a pracovních listů s využitím videoukázek a obrazových materiálů i samostatným projevem s argumentační obhajobou a diskusí;

- b) charakterizuje významná centra výtvarného umění, zejména malířství, v minulosti i současnosti;

- v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím souborů úloh a pracovních listů s využitím videoukázek a obrazových materiálů i samostatným projevem s argumentační obhajobou a diskusí;

c) rozliší dobové malířské náměty, materiály a techniky;

- v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím souborů úloh a pracovních listů s využitím videoukázek a obrazových materiálů i samostatným projevem s argumentační obhajobou a diskusí;

d) porovná charakteristické znaky a individuální přístupy uplatněné v dílech významných malířů;

- v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím souborů úloh a pracovních listů s využitím videoukázek a obrazových materiálů i samostatným projevem s argumentační obhajobou a diskusí.

Výsledky učení a)–d) jsou ověřovány v závěru modulu souhrnným testem, jehož specifikací jsou předmětné výsledky učení. Základní nastavení specifikace testu je 25% zastoupení každého výsledku učení. Toto nastavení lze měnit podle potřeb jednotlivých vyučujících, přičemž zastoupení jednotlivých výsledků učení nesmí klesnout pod 10 %. Procentuální zastoupení výsledku učení je odvozeno od maximálního získatelného počtu bodů za daný výsledek učení (nikoli tedy od počtu úloh – může se jednat o dramatický rozdíl).

Kritéria hodnocení

Při průběžném hodnocení dosahovaných jednotlivých výsledků učení a)–d) je využíváno souborů úloh / pracovních listů, které zaručují vysokou objektivitu hodnocení – hodnocení na úrovni stanovení mezní hranice úspěšnosti a od ní odvozených bodových rozmezí pro případné vyjádření výsledku žáka známkou nebo jiným číselným či slovním způsobem je u jednotlivých výsledků učení v kompetenci vyučujícího. Zároveň se doporučuje souběžně využít prvků formativního hodnocení, zvláště při vyjádření žákovy vlastního prožitku.

Při závěrečném ověřování dosažených výsledků učení a)–d) souhrnným testem jsou doporučená kritéria nastavena následovně:

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 40 %.

Převodník dosažené úspěšnosti na známku:

- úspěšnost žáka v testu pod 40 % = nedostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 40 do 55 % = dostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 56 do 70 % = dobrý
- úspěšnost žáka v testu od 71 do 85 % = chvalitebný
- úspěšnost žáka v testu od 86 do 100 % = výborný

Nastavená obtížnost testu musí odpovídat dovednostem žáků, jejichž studium je zakončeno maturitní zkouškou, tzn. doporučuje se používat úlohy s průměrnou a vyšší úrovní obtížnosti. Zařazení nepřiměřeně snadných úloh by vyvolávalo potřebu posunovat mezní hranici úspěšnosti a použitý evaluační nástroj (test / soubor úloh) by vykazoval nevyhovující psychometrické charakteristiky.

V případě zařazení samostatného projevu žáka s argumentační obhajobou do souhrnného hodnocení se doporučuje důsledně uplatňovat princip, že předmětem hodnocení jsou žákovy dovednosti argumentace a obhajoby, nikoli názor samotný. Zde se doporučuje i při souhrnném hodnocení použít nástroje formativního hodnocení.

Doporučená literatura

Wittlich, P.: Literatura k dějinám umění: Vývojový přehled. Praha, Karolinum 2015.

Malířské umění od A do Z. Dějiny malířského umění od počátků civilizace. Praha, Rebo 2006.

Beckettová, W.: Toulky světem malířství. Praha, Fortuna Libri 2006.

Gombrich, E. H.: Příběh umění. Praha, Argo 2006.

Pižan, J.: Dějiny umění 1-10. Praha, Odeon 1977.

Petrasová, T. (ed.) – Švácha R. (ed.): Dějiny umění v českých zemích 800–2000. Praha, Arbor vitae 2017.

Hall, J.: Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění. Praha, Paseka 2008.

Blažíček, O. J. – Kropáček J.: Slovník pojmů z dějin umění: Názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malířství a užitého umění. Praha, Aurora 2013.

učebnice a další výukové materiály dle potřeb vyučujícího

Poznámky

Doporučuje se pracovat s materiály obsahově blízkými zájmům žáků. Doporučuje se modul zařadit až po absolvování modulu Umění v souvislostech.

Obsahové upřesnění

VV - Všeobecné vzdělávání

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je František Brož. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.